

Łódź, dn. 1.01. 2016

dr hab. Piotr Seweryński
Wydział Aktorski
PWSFTviT im. L. Schillera
w Łodzi

Ocena pracy artystycznej i pedagogicznej mgr Krystyny Maksymowicz-Ambros oraz zgłoszonej w ramach niniejszego przewodu roli Radczyni w „Weselu” Stanisława Wyspiańskiego, w reżyserii Anny Augustynowicz wraz z opisem w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora

Pani Krystyna Maksymowicz - Ambros ukończyła PWST im. L. Solskiego w Krakowie Wydziału Zamiejscowe we Wrocławiu w 1988 roku. Swoją twórczą pasję realizowała na deskach Teatru im. J. Kochanowskiego w Opolu, Teatru Współczesnego we Wrocławiu oraz Teatru Współczesnego w Szczecinie. W ciągu niemal trzydziestu lat kariery artystycznej zgromadziła znaczący dorobek wielu ciekawych i różnorodnych ról. Są to między innymi:

role teatralne

Marcjanna w „Zdziczeniu obyczajów pośmiertnych” B. Leśmiana w reż. M. Korwina
Justysia w „Mężu i żonie” A. Fredry w reż. J. Schejbala
Rachela w „AKROPOLIS” ST. Wyspiańskiego w reż. Szczepana Szczykno
Małgorzata w „Fauście i Małgorzacie” wg J.W. Goethego w reż. Z. Brzozy
Maria Magdalena w „Historii o chwalebnym zmartwychwstaniu pańskim” Mikołaja z Wilkowiecka w reż. P. Cieplaka
Maria Grekow w „Płatonowie” A. Czechowa w reż. J. Jarockiego
Katarzyna w „Poskromieniu złośnicy” W. Szekspira w reż. J. Wernio
Córka w „Powrocie skazańca” S. Larssona w reż. A. Augustynowicz
Kirsten w „Popokornie” B. Eltona w reż. A. Augustynowicz
Hermia w „Śnie nocy letniej” W. Szekspira w reż. A. Augustynowicz
Izolda o Białych Dłoniach w „Tristanie i Izoldzie” J. Bediera w reż. I. Jun
Aniela, Swentyna. Matki Boskie w monodramie „Z Beniowskiego” na podstawie „Beniowskiego” J. Słowackiego w reż. I. Jun

role telewizyjne

Magdalena W „Historii o chwalebnym zmartwychwstaniu pańskim” Mikołaja z Wilkowiecka w reż. P. Cieplaka
Mak w „Ubogim rycerzu” P. Hacksa w reż. S. Szczykno
Lokatorka w „Moralności pani Dulskiej” G. Zapolskiej w reż. A. Augustynowicz
role radiowe

„Twardziel” A. Klawittera w reż. W. Modestowicza
„Lustro pierwsze” D. Frenkla w cyklu „Teatr na Trzy Głosy” - Dziennikarka
„W poszukiwaniu reżysera” M. Pykiel w reż. W. Modestowicza

„ Mżawka” D. Bitnera w reż. W. Modestowicza

„ Po sobie” wg poezji A. D. Liskowackiego w reż. W. Modestowicza

Wysoki poziom kreacji pani Krystyny Maksymowicz - Ambros został potwierdzony wieloma nagrodami.

Między innymi:

Nagrodą dla Młodego Aktora na 28 Kaliskich Spotkaniach Teatralnych za rolę Marcjanny w „ Zdziczeniu obyczajów pośmiertnych” B. Leśmiana w 1989 roku

Wyróżnieniem dla Młodej Aktorki na XV Opolskich Konfrontacjach Teatralnych za rolę Justysi w „ Mężu i żonie” A. Fredry w 1989 roku

Nagrodą Honorową na XIX Opolskich Konfrontacjach Teatralnych za rolę Marii Magdaleny w „ Historii o chwalebny m martwychwstaniu pańskim” Mikołaja z Wilkowiecka w 1993 roku

III Nagrodą Zespołową na IV Międzynarodowym Festiwalu KONTAKT w 1994 roku

Nagrodą dla Zespołu Aktorskiego na XXXIII Opolskich Konfrontacjach Teatralnych KLASZYKA POLSKA za „ Wesele” St. Wyspiańskiego w 2008 roku

Doktorantka pracowała ze znakomitymi reżyserami. M.in.: Jerzym Jarockim, Anną Augustynowicz, Zbigniewem Brzozą. Zwłaszcza praca z Augustynowicz daje aktorce wiele możliwości rozwoju artystycznego w pracy nad różnorodnymi rolami.

Duża część z nich to postaci charakterystyczne budowane zawsze z dużą świadomością, poczuciem humoru oraz wrażliwością na słowo, którego kształt i znaczenie jest dla aktorki zawsze bardzo istotne.

W pracy teoretycznej Krystyna Maksymowicz - Ambros dokonuje analizy przedstawienia oraz roli Radczyni w spektaklu „ Wesele” S. Wyspiańskiego w reżyserii Anny Augustynowicz. W pośredni sposób dokonuje niełatwego porównania obu realizacji teatralnych. Opisuje okoliczności powstania dramatu i zawarte w nim odniesienia do ówczesnie żyjących ludzi i zdarzeń. Wskazuje na nowoczesność i odkrywczy charakter dzieła Wyspiańskiego. Stawia tezę, że dramat trafił w swój czas - przemian społecznych, ekonomicznych i gospodarczych przełomu XIX i XX wieku. Podkreśla znaczącą i zgoła odmienną od ówczesnych powierzchownych reżyserów - ustawiający sytuacji rolę Wyspiańskiego w tworzeniu premierowego przedstawienia swojego dramatu, który poprzez drobne, skromnie rozdzielane uwagi inspirował aktorów i pomagał im odkryć sedno roli. Wyspiański czuł teatr i chciał wspólnie z innymi twórcami przedstawienia docierać do prawdy i unikać sztampy. Jego działania miały wiele wspólnego z ideą Stanisławskiego. i miały duży wpływ na ostateczny kształt prapremiery „ Wesela”. W owym czasie często przesadnego i zewnętrzny styl gry była to rzecz wyjątkowa i ożywcza dla sztuki aktorskiej. Autorka podkreśla, że sukces inscenizacji dramatu Stanisława Wyspiańskiego był wypadkową atmosfery panującej w zespole teatru oraz struktury dramatu, która dzięki dużej liczbie ról dawała szansę na wykazanie się dużej grupie aktorów. W dalszej części pracy pani Maksymowicz - Ambros dokonuje ciekawego zderzenia elementów teatru i aktorstwa XIX - wiecznego z teatrem współczesnym. Opisuje cechy charakterystyczne realizacji Anny Augustynowicz skoncentrowanej na nieobciążonym współczesnymi rozwiązaniami audiowizualnymi (kamery, ekrany) i uzupełnionym ascetyczną scenografią dyskursie aktora z widzem. Różni się one zdecydowanie od teatru, który oglądał Wyspiański zarówno w sferze konwencji, estetyki, jak i wymagań dotyczących gry aktorów, ale towarzyszy mu ta sama „ przytomność gry”, której zasadę określił twórca „ Wesela”. Teatr ten jest otwarty na

współczesność, ale jednocześnie czerpie z przeszłości. Nie udaje, że nie jest teatrem, nie chce konkurować z multimediami, nie sugeruje się emplotem aktora, szukając w nim raczej energii właściwej danej postaci zamiast szufladkować go, oceniając jego warunki zewnętrzne.

Doktorantka przedstawia drobiazgowy opis zrealizowanego w Teatrze Współczesnym w Szczecinie spektaklu, który wraz z nagraniem stanowi pełny obraz silnie działającego na wyobraźnię, trzymającego widza w napięciu i skupieniu oraz prowokującego do myślenia przedstawienia. Maksymowicz - Ambros wnikliwie analizuje postać Radczyni. Kreśli obraz osamotnionej, pełnej pretensji do świata kobiety, która zdaje się walczyć, ze wszystkimi, chcąc wykazać wyższość swoich racji nad postawą Zosi, Kliminy, Dziennikarza, czy Pana Młodego. Na chwilę udaje jej się porzucić rolę strażniczki konwenansu i zapomina się w weselnym tańcu, ale rozmowa z Panną Młodą ostatecznie pograża ją w smutku i poczuciu przegranej. Autorka zwraca uwagę na konstruowanie wypowiedzi na kontrapunkcie znaczeniowym i intencjonalnym. Na przykład słowo „serdeńko” jest wypowiedziane oschle, bez serdeczności w stosunku do Zosi i podobnie jak wiele innych kwestii pozwala na odnalezienie nowych sensów i znaczeń w dramacie Wyspiańskiego. Doktorantka podkreśla brak rodzajowości w grze aktorów, fizyczne oddalenie i brak kontaktu wzrokowego nawet bliskich sobie postaci, które rozmawiają ze sobą poprzez widza i zwracając się często wprost do niego wzmacniają poczucie bliskiego uczestnictwa w scenicznych wydarzeniach. Dokładny obraz postaci Bronisławy Wolskiej - pierwszej Radczyni oraz refleksje poświęcone tej roli zawarte w zakończeniu pozwalają przypuszczać, że pani Maksymowicz - Ambros podświadomie mierzy się ze swoimi poprzedniczkami i zdaje sobie sprawę ze znaczenia „Wesela” w teatrze polskim. Te porównania i być może obawy nie są uzasadnione.

Krystyna Maksymowicz - Ambros w roli Radczyni z wiarygodnością i wyczuciem wpisuje się w charakterystyczny styl reżyserski Anny Augustynowicz. Dobrze odnajduje się w przyjętej konwencji. Wiarygodnie realizuje zadania, które stawia przed nią reżyser. Oryginalnie, rozumiejąc współczesne odniesienia treściowe i formalne buduje rolę. Bardzo dobrze wydobywa inteligencki rys wyniosłej, nieco przemądrzałej, a jednocześnie tęskniącej za bliskością samotnej kobiety skonstruowanej z postaciami chłopskimi. Sceptycznie nastawiona do życia wsi i jego atrakcyjności dla gości z miasta, zdecydowana, ale i ironiczna w rozmowach ze swoimi adwersarzami z których niektórzy wręcz zachłystują się pierwotnością wiejskiego wesela, niechętnie patrząca na zawiązujące się relacje między „miastowymi” i „wsiowymi” Radczyni z czasem daje się porwać atmosferze wiejskiego wesela. Doktorantka klarownie i wyraziście prowadzi myśl, zabarwiając ją wyrazistymi intencjami. Jakość aktorskiego przekazu wsparta jest plastycznym i precyzyjnym słowem, które przy ograniczonym w wielu scenach działaniu fizycznym staje się głównym środkiem wyrazu, stanowiącym o sile i intensywności kontaktu z widzem. Zarówno w scenach bardziej kameralnych, jak i uzupełnianych mocnym działaniem całego zespołu aktorskiego biorącego udział w przedstawieniu Krystyna Maksymowicz - Ambros znakomicie dociera do widza.

Poza wyraziście, a jednocześnie współcześnie skonstruowanymi rolami siłą szczecińskiego przedstawienia jest zespołowość. Aktorka bardzo dobrze współpracuje z partnerami, umiejętnie współtworząc weselny /chocholi taniec, nadający rytm i będący znaczącą częścią brzmieniową spektaklu. Całość wspólnych działań jest precyzyjna, wyrazista, a jednorodność i powtarzalność działania nie jest przeszkodą w utrzymaniu indywidualnego rysu poszczególnych postaci.

Pani Maksymowicz - Ambros nie ogranicza się tylko do aktywności artystycznej. Od wielu lat prowadzi działalność pedagogiczną, która stała się ważną częścią jej zawodowego życia. Swoje zainteresowania dotyczące dydaktyki logopedycznej i emisji głosu rozwijała na podyplomowych studiach logopedycznych na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, które ukończyła w 1994 roku z wynikiem bardzo dobrym.

W latach 1994 - 2002 współpracowała z Uniwersytetem Opolskim, w którym prowadziła zajęcia w Podyplomowym Studium Logopedycznym. Praca ta zaowocowała współautorstwem jednego z rozdziałów podręcznika logopedii pt.: „Logopedia - pytania i odpowiedzi” nagrodzonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a od 2009 roku współpracuje z Wydziałem Humanistycznym, Podyplomowym Studium Logopedii i Glottodydaktyki, Zakładem Etnolingwistyki i Kultury Języka w Instytucie Polonistyki i Kulturoznawstwa na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego oraz z Uniwersytetem Medycznym w Szczecinie na podyplomowym kierunku Dydaktyka Medyczna, gdzie prowadzi zajęcia w ramach przedmiotu Emisja głosu. Praca doktorantki w tych uczelniach jest oceniana bardzo pozytywnie zarówno przez studentów, jak i współpracowników. Podkreślane są jej wysokie kompetencje, kreatywność oraz otwartość na poszukiwanie nowych metod pracy ze studentami. Doktorantka Jest również członkiem Zespołu Kultury Żywego Słowa Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, członkiem zarządu Polskiego Towarzystwa Logopedycznego w Szczecinie Prowadziła i prowadzi także szereg zajęć logopedycznych i edukacyjnych w różnych instytucjach kultury.

Biorąc pod uwagę bogaty dorobek artystyczny, doświadczenie aktorskie i pedagogiczne, poparte pozytywnymi opiniami odbiorców, a także pozytywną ocenę roli Radczyni w „Weselu” St. Wyspiańskiego wraz z opisem popieram wnioszek Rady Wydziału Aktorskiego PWST im. L. Solskiego w Krakowie o nadanie mgr Krystynie Maksymowicz - Ambros stopnia doktora w dziedzinie Sztuk Teatralnych.